

T. B. M. M.

(S. Sayısı : 477)

**Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı'nın Onaylanmasının
Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ve Dı-
şışleri Komisyonları Raporları (1/690)**

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı: K.K. Gn. Md. 07/101-6/01207

5.3.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 16.1.1990 tarihinde kararlaştırılan "Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ekte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Yıldırım Akbulut

Başbakan

GENEL GEREKÇE

1981 yılında Avrupa Konseyi bünyesindeki Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Sürekli Konferansınca hazırlanan ve 1982 yılında Lugano'da yapılan Avrupa Mahallî İdarelerden Sorumlu 5 inci Bakanlar Konferansında görüşülen Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının ilk taslağı, bu konferansta alınan bir kararla Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine sunulmuştur. Bakanlar Komitesi, Şart taslağını incelemek üzere, kendisine bağlı bir uzmanlar komitesi olan Avrupa Yerel ve Beldesel Sorunlar Yönetim Komitesini görevlendirmiş ve bu Komite taslağa son şeklini vermiştir. Şart taslağı son şekliyle, 6-8 Kasım 1984 tarihlerinde Roma'da yapılan Avrupa Mahallî İdarelerden Sorumlu Bakanlar 6 ncı Konferansına sunulmuş ve bu Konferansta Şartın bir tavsiye kararı mı, yoksa bir sözleşme gücünde mi olacağı yolunda ortaya çıkan görüş ayrılığı, Avrupa Konseyi Bakanları adına mutaden toplanan Delegeler Komitesinin Eylül 1985'de yapılan 388 inci toplantısında, Şartın 15 Ekim 1985 tarihinde, Avrupa Yerel ve Bölgesel Yönetimler Sürekli Konferansınının 20 nci oturumu çerçevesinde sözleşme olarak imza-ya açılmasının kararlaştırılmasıyla çözümlenmiştir.

1 Eylül 1988 tarihinde yürürlüğe giren Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı, bugüne kadar, Avrupa Konseyine üye devletlerden Avusturya, Danimarka, Federal Almanya Cumhuriyeti, Liechtenstein, Lüksemburg, Norveç, İspanya, İsveç ve Güney Kıbrıs Rum Yönetimi tarafından onaylanmıştır. Belçika, Fransa, Hollanda, İtalya, İzlanda, Portekiz, Türkiye ve Yunanistan, Şartı onay şartlı olarak imzalamışlar, fakat henüz onaylamamışlardır. Finlandiya, İngiltere, İrlanda, İsviçre, Malta ve San Marino ise henüz imzalamamışlardır.

Avrupa Konseyi bünyesinde Şart üzerinde çalışmaların devam ettiği sıralarda, ülkemizde il özel idareleri, belediyeler ve köylere ilişkin kanun tasarıları ile ilgili çalışmalar sürdürüldüğünden, Türkiye'yi kesin taahhüt altına sokacak bir tutumdan kaçınılmış ve bu nedenle Şartın bir tavsiye kararı olması yönünde oy kullanılmıştı. Şartın bir sözleşme olarak imzaya açılmasından sonra, Anayasada ve mahallî idarelerle ilgili kanunlarda Şartla çelişen hiçbir hüküm bulunmadığının anlaşılması üzerine, Türkiye, Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartını 21 Kasım 1988 tarihinde imzalamıştır.

Şartta, mahallî özerklikten ne anlaşıldığı belirtilerek bu özerklığı teminat altına alan esaslar belirlenmekte; bu suretle mahallî sorunların en uç noktalardaki mahallî yönetim birimlerinde de işlenebilmesi, mahallî yönetimlere görevleri ile mütenasip gelir sağlanması ve kaynakların gerçek ihtiyaçlara yöneltilmesi amaçlanmaktadır.

Şartta ana hatlarıyla aşağıdaki esaslara temas edilmektedir:

2 nci maddede, özerk yerel yönetim ilkesine kanunlarda ve mümkün olduğu ölçüde Anayasada yer verilmesi öngörülmektedir.

3 üncü maddede, mahallî idarelerin, kanun sınırları içinde, fakat kendi sorumlulukları altında serbestçe faaliyet gösterecekleri belirtilmekte, ayrıca, mahallî idarelerin bu hakkı vatandaşların doğrudan katılımına olanak veren yöntemlerle ve üyeleri doğrudan, eşit ve gizli oya dayalı seçimlerle belirlenen organlar aracılığıyla kullanacakları kaydedilmektedir.

4 üncü maddeye göre, mahallî yönetimler, kanunun sınırları içinde kendi yetki sahalarında serbest girişim hakkına sahip olacaklar; belirtilen istisnalar dışında hizmetler mahallî idarelerce görülecektir.

Maddeye göre, yerel makamlara verilen yetkiler normal olarak tam ve münhasır olup, kanunlarda öngörülen durumların dışında, bu yetkiler öteki merkezî ve bölgesel makamlar tarafından zayıflatılmayacak veya sınırlandırılmayacak; yerel makamların merkezî veya bölgesel bir makam tarafından yetkilendirildiği durumlarda ise bu yetkilerin yerel koşullarla uyumlu olarak kullanılabilmesinde yerel makamlara olanaklar ölçüsünde takdir hakkı tanınacaktır.

5 inci maddede, mahallî idarelerin görüşleri alınmadan sınırlarında herhangi bir değişiklik yoluna gidilemeyeceği öngörülmektedir.

6 ncı maddede, mahallî idarelerin kendi iç yönetim yapılarını kendilerinin belirleyebilecekleri, ancak, bunların takdir haklarına hâle getirmemek kaydıyla, teşkilatlanmada standart bir çerçeve oluşturulabileceği belirtilmektedir.

7 nci maddede, mahallî idare organlarına seçilmiş temsilcilerin hizmet koşullarının, bu kişilerin görevlerini özgürce yerine getirmelerine imkân verecek şekilde belirleneceği öngörülmektedir.

8 inci maddede, merkezî denetimin, ancak Anayasa ve kanunlarla getirilen ana ilkelere uygunluğun sağlanması amacıyla yapılacağı, bununla beraber merkezî idarenin, yerel makamları, yetkili kıldıkları işlerin gereğine göre yapılıp yapılmadığı bakımından denetime tabi tutabileceği belirtilmektedir.

9 uncu maddede, mahallî idarelere, millî ekonomi politikası ve haiz oldukları yetkiler çerçevesinde özgürce harcayabilecekleri yeterli malî öz kaynak kullanma hakkı sağlanacağı; malî kaynaklarının, Anayasa ve kanunlarla kendilerine verilen sorumluluklarla orantılı olacağı; mahallen tahsil ettikleri malî kaynaklarının kanunî sınırlar içindeki oranlarını belirlemek yetkisine

sahip olacakları; merkezî idarece tahsis edilen gelirlerin, kendi sorumluluk alanlarındaki karar alma yetkilerini etkilemeyeceği; millî imkânlardan kaynak dağıtımında, usulü gereğince, mahallî idarelerin de görüşlerinin alınacağı; bunlara hibe verilmesinin, kendi yetki alanları içinde kendi politikalarına ilişkin olarak takdir hakkı kullanmadaki temel özgürlüklerini bertaraf etmeyeceği; kendi yatırım hizmetleri için, kanunî sınırlar dairesinde, millî sermaye piyasasından borçlanma hakkına sahip olacakları öngörülmektedir.

10 uncu maddede, mahallî idarelerin, ortak çıkarlarını ilgilendiren konularda, gerek yurt içinde ve gerekse yurt dışındaki mahallî idarelerle, kanun sınırları dairesinde işbirliği yapma, birlik kurma ve uluslararası mahallî idare birliklerine katılma haklarına sahip oldukları vurgulanmaktadır.

11 inci maddede, mahallî idarelerin, Anayasa ve kanunlarla kendilerine tanınan hak ve yetkilerin serbestçe kullanılmasına matuf tedbirlerin alınması amacıyla yargı yoluna başvurma hakkına sahip olacakları belirtilmektedir.

12 nci madde, her Âkit Tarafın; Şartın ilk onbir maddesinin fıkralarından en az 10 tanesini aşağıda belirtilenler arasından seçmek kaydıyla en az 20 fıkra ile bağlanacağını ve onay, kabul veya tasvip belgesini tevdi ederken de bağlı olmak istediği fıkraları Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildireceğini hüküm altına almaktadır.

- Madde 2,
- Madde 3, paragraf 1 ve 2,
- Madde 4, paragraf 1, 2 ve 4,
- Madde 5,
- Madde 7, paragraf 1,
- Madde 8, paragraf 2,
- Madde 9, paragraf 1, 2 ve 3,
- Madde 10, paragraf 1,
- Madde 11,

Bu maddenin 3 numaralı fıkrası, herhangi bir Âkit Tarafın; Şartın henüz kabul etmemiş olduğu herhangi bir hükmüyle kendini bağlı addedeceğini daha sonraki bir tarihte Genel Sekretere bildirebileceğini, bu tür bildirimlerin ise yapıldıkları tarihten sonra geçecek üç aylık süreyi izleyen ayın ilk günü yürürlüğe gireceğini hükme bağlamaktadır.

13 üncü maddede, Şartın uygulanacağı yerel veya bölgesel makamların sınırlanması imkânı tanınmakta; bu yöndeki iradenin, onay, kabul veya tasvip belgesi sunulurken belirtilebilmesi, istendiği takdirde bilahare yeni bir bildirimle genişletilebilmesi öngörülmektedir.

14 üncü madde, Âkit Taraflara, Şarta uyum sağlanması için iç mevzuatlarında yaptıkları değişiklikleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirme yükümlülüğünü getirmektedir.

15, 16, 17 ve 18 inci maddelerde, Şartın yalnız Avrupa Konseyi üyesi ülkelerin katılımına açık olacağı, Şartın uygulanabileceği toprakların sınırlanabileceği ve Âkit Tarafların Şartın yürürlüğe girişini izleyen 5 yıllık bir sürenin geçmesinden sonra çekilebilecekleri öngörülmektedir.

İçişleri Bakanlığının, Şartın aşağıda gösterilen paragraflarına bağlı kalınacağına dair yapılacak bir bildirimle onaylanabileceği yolunda görüş bildirmesi dolayısıyla, bu hükümlere bağlı kalınacağı Tasarı metninde belirtilmiştir:

- Madde 2,
- Madde 3, paragraf 1 ve 2,
- Madde 4, paragraf 1, 2, 3, 4 ve 5,
- Madde 5,
- Madde 6, paragraf 2,
- Madde 7, paragraf 1 ve 2,
- Madde 8, paragraf 1 ve 2,
- Madde 9, paragraf 1, 2, 3, 5 ve 8,
- Madde 10, paragraf 1.

İçişleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
İçişleri Komisyonu
Esas No.: 1/690
Karar No.: 44

23.3.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı Dışişleri ve İçişleri bakanlıkları temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzca incelenip görüşülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ve tasarı Bakanlar Kurulundan gelen şekliyle aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Dışişleri Komisyonuna sunulmak üzere saygıyla arz olunur.

Başkanvekili
Necat Tunçsiper
Balıkesir

Üye
Mustafa Namlı
Çorum

Üye
Ertekin Durutürk
Isparta

Üye
Yılmaz Samioğlu
Ordu

Sözcü
Hasan Çakır
Antalya

Üye
Rıza Şimşek
Erzurum

Üye
Ömer Şeker
Konya

Üye
Ali Şakir Ergin
Yozgat

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Medisi

Dışışleri Komisyonu

Esas No.: 1/690

Karar No.: 8

24.10.1990

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartınının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı Komisyonumuzun 3.10.1990 Tarihli Üçüncü Birleşiminde Dışışleri Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı temsilcilerinin katılmalarıyla görüşülmüştür.

Mahalfi özerkliği teminat altına alan esasları belirleyen, mahalfi yönetimlere görevleri ile mütenasip gelir sağlanmasını ve kaynakların gerçek ihtiyaçlara yönltilmesini amaçlayan Tasarını Komisyonumuzca da uygun görülerek, aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Adnan Tütkun
Amasya

Üye
Baki Durmaz
Afyon

Üye
H. Cahit Aral
Elazığ

Üye
Ali Tandır
İstanbul

Üye
Nurettin Yılmaz
Mardin

Sözcü
M. Cavit Kavak
İstanbul

Üye
Fethi Çelikbaş
Burdur

Üye
Öner Miski
Hatay

Üye
Abdulvahap Dizdaroğlu
Mardin

Üye
Özer Gürbüz
Sinop

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı

MADDE 1. — Avrupa Konseyi çerçevesinde hazırlanan ve Türkiye tarafından 21.11.1988 tarihinde Strasborug'da imzalanan "Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartı"nın 12 nci maddesinin 1 numaralı fıkrasına göre;

- a) 2 ve 5 inci maddelerinin,
 - b) 3, 7 ve 8 inci maddelerinin 1 ve 2 numaralı fıkralarının,
 - c) 4 üncü maddesinin 1, 2, 3, 4, ve 5 numaralı fıkralarının,
 - d) 6 ncı maddesinin 2 numaralı fıkrasının,
 - e) 9 uncu maddesinin 1, 2, 3, 5 ve 8 numaralı fıkralarının,
 - f) 10 uncu maddesinin 1 numaralı fıkrasının,
- kabul edilerek onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2. — Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının 12 nci maddesinin 3 numaralı fıkrası gereğince bu Şartın diğer maddelerinin veya fıkralarının bilahare kabulünü beyana, Bakanlar Kurulu yetkilidir.

**İÇİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna
Dair Kanun Tasarısı**

**MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Tasarının 2 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**DIŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN KABUL
ETTİĞİ METİN**

**Avrupa Yerel Yönetimler Özerklik Şartının
Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna
Dair Kanun Tasarısı**

**MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

**MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi
Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.**

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 4. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

<i>Y. Akbulut</i> Başbakan	
Devlet Bak. ve Başbakan Yrd.V.	Devlet Bakanı
<i>M. Keçeciler</i>	<i>M. Keçeciler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>K. İnan</i>	<i>H. Doğan</i>
Devlet Bakanı V.	Devlet Bakanı
<i>A. M. Yılmaz</i>	<i>C. Çiçek</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>I. Çelebi</i>	<i>V. Dinçerler</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Yazar</i>	<i>İ. Özarlan</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>E. Konukman</i>	<i>İ. Özdemir</i>
Devlet Bakanı	Devlet Bakanı
<i>M. Taşar</i>	<i>K. Akkaya</i>
Devlet Bakanı	Adalet Bakanı
<i>H. Örüç</i>	<i>M. O. Sungurlu</i>
Millî Savunma Bakanı	İçişleri Bakanı
<i>İ. S. Giray</i>	<i>A. Aksu</i>
Dışişleri Bakanı	Maliye ve Gümrük Bakanı
<i>A. M. Yılmaz</i>	<i>E. Pakdemirli</i>
Millî Eğitim Bakanı	Bayındırlık ve İskan Bakanı
<i>A. Akyol</i>	<i>C. Altınkaya</i>
Sağlık Bakanı	Ulaştırma Bakanı
<i>H. Şuğm</i>	<i>C. Tuncer</i>
Tarım, Orman ve Köyişleri Bakanı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı
<i>L. Kayalar</i>	<i>İ. Aykut</i>
Sanayi ve Ticaret Bakanı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı
<i>Ş. Yürür</i>	<i>F. Kurt</i>
Kültür Bakanı	Turizm Bakanı
<i>N. K. Zeybek</i>	<i>İ. Aküzüm</i>

(İçişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Dışişleri Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4. — Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

ÖNSÖZ

İşbu Şartı imzalayan Avrupa Konseyi üyesi Devletler,

Avrupa Konseyi'nin amacının üyeleri arasında ortak mirasları olan ideal ve ilkeleri korumak ve gerçekleştirmek için daha ileri bir birlik sağlamak olduğunu düşünerek,

Bu amacın gerçekleştirilmesinin yollarından birisinin idari alanda anlaşmalar yapmak olduğunu düşünerek,

Yerel makamların her türlü demokratik rejimin ana temellerinden birisi olduğunu düşünerek,

Vatandaşların kamu işlerinin sevk ve idaresine katılma hakkının Avrupa Konseyine üye Devletlerin tümünün paylaştığı demokratik ilkelerden biri olduğunu düşünerek,

Bu hakkın en doğrudan kullanım alanının yerel düzeyde olduğuna kani olarak,

Gerçek yetkilerle donatılmış yerel makamların varlığının hem etkili hem de vatandaşlara yakın bir yönetimi sağlayacağına kani olarak,

Değişik Avrupa ülkelerinde özerk yerel yönetimlerin korunması ve güçlendirilmesinin demokratik ilkelere ve idarede ademi merkeziyetçiliğe dayanan bir Avrupa oluşturulmasında önemli bir katkı sağlayacağını düşünerek,

Bunun demokratik bir şekilde oluşan karar organlarına ve sorumlulukları bakımından, bu sorumlulukların kullanılmasındaki olanak ve yöntemler bakımından ve bu sorumluluklar karşılanması için gerekli kaynaklar bakımından geniş bir özerkliğe sahip yerel makamların varlığını gerektirdiğini teyid ederek,

Madde 1

Taraflar bu Şart'ın 12 nci maddesinde belirtilen şekil ve ölçüde kendilerini aşağıdaki maddelerle bağlı kabul edeceklerini taahhüt ederler.

BÖLÜM 1

Madde 2

Özerk yerel yönetimlerin anayasal ve hukuki dayanağı

Özerk yerel yönetimler ilkesi ulusal mevzuatla ve uygun olduğu durumlarda anayasa ile tanınacaktır.

Madde 3

Özerk yerel yönetim kavramı

1. Özerk yerel yönetim kavramı yerel makamların, kanunlarla belirlenen sınırlar çerçevesinde, kamu işlerinin önemli bir bölümünü kendi sorumlulukları altında ve yerel nüfusun çıkarları doğrultusunda düzenleme ve yönetme hakkı ve imkânı anlamını taşır.

2. Bu hak, doğrudan, eşit ve genel oya dayanan gizli seçim sistemine göre serbestçe seçilmiş üyelerden oluşan ve kendilerine karşı sorumlu yürütme organlarına sahip olabilen meclisler veya kurul toplantıları tarafından kullanılacaktır. Bu hüküm, mevzuatın olanak verdiği durumlarda, vatandaşlardan oluşan meclislere, referandumlara veya vatandaşların doğrudan katılımına olanak veren öteki yöntemlere başvurulabilmesini hiçbir şekilde etkilemeyecektir.

Madde 4

Özerk yerel yönetimin kapsamı

1. Yerel yönetimlerin temel yetki ve sorumlulukları anayasa ya da kanun ile belirlenecektir. Bununla beraber, bu hüküm yerel yönetimlere kanuna uygun olarak belirli amaçlar için yetki ve sorumluluklar verilmesine engel teşkil etmeyecektir.

2. Yerel Yönetimler, kanun tarafından belirlenen sınırlar içerisinde, yetki alanlarının dışında bırakılmış olmayan veya başka herhangi bir makamın görevlendirilmemiş olduğu tüm konularda faaliyette bulunmak açısından tam takdir hakkına sahip olacaklardır.

3. Kamu sorumlulukları genellikle ve tercihan vatandaşa en yakın olan makamlar tarafından kullanılacaktır. Sorumluluğun bir başka makama verilmesinde, görevin kapsam ve niteliği ile yetkinlik ve ekonomi gerekleri gözönünde bulundurulmalıdır.

4. Yerel makamlara verilen yetkiler normal olarak tam ve münhasırdır. Kanunda öngörülen durumların dışında, bu yetkiler öteki merkezî veya bölgesel makamlar tarafından zayıflatılamaz veya sınırlandırılmaz.

5. Yerel makamların merkezî veya bölgesel bir makam tarafından yetkilendirildiği durumlarda, bu yetkilerin yerel koşullarla uyumlu olarak kullanılabilmesinde yerel makamlara olanaklar ölçüsünde takdir hakkı tanınacaktır.

6. Yerel makamları doğrudan ilgilendiren tüm konulara ilişkin planlama ve karar alma süreçleri içinde, kendileriyle olanaklar ölçüsünde zamanında ve uygun biçimde danışılacaktır.

Madde 5

Yerel yönetim sınırlarının korunması

Yerel yönetimlerin sınırlarında, mevzuatın elverdiği durumlarda ve mümkünse bir referandum yoluyla ilgili yerel topluluklara önceden danışılmadan değişiklik yapılamaz.

Madde 6

Yerel makamların görevleri için gereken uygun idarî örgütlenme ve kaynaklar

1. Kanunla düzenlenmiş daha genel hükümlere hâle getirmemek koşuluyla, yerel makamlar kendi iç idarî örgütlenmelerini, bunları yerel ihtiyaçlarla uyumlu kılmak ve etkin idare sağlamak amacıyla, kendileri kararlaştırabileceklerdir.

2. Yerel yönetimlerde görevlilerin çalışma koşulları liyakat ve yeteneğe göre yüksek nitelikli eleman istihdamına imkân verecek ölçüde olmalıdır; bu amaçla yeterli eğitim olanaklarıyla ücret ve meslekî ilerleme olanakları sağlanmalıdır.

Madde 7

Yerel düzeydeki sorumlulukların kullanılma koşulları

1. Yerel düzeyde seçilmiş temsilcilerin görev koşulları görevlerin serbestçe yerine getirilmesi olanağını sağlayabilmelidir.

2. Görev koşulları sözkonusu görevin yürütülmesi sırasında yapılacak masrafların uygun biçimde malî tazminiyle birlikte, uygunsa, kazanç kaybının tazminine veya yapılan işin karşılığında ücret ve buna tekabül eden sosyal sigorta primlerinin ödenmesine olanak sağlayacaktır.

3. Yerel olarak seçilmiş kişilerin görevleriyle bağdaşmayacak işlev ve faaliyetler kanunla veya temel hukukî ilkelere göre belirlenir.

Madde 8

Yerel makamların faaliyetlerinin idarî denetimi

1. Yerel makamların her türlü idarî denetimi ancak kanunla veya anayasa ile belirlenmiş durumlarda ve yöntemlerle gerçekleştirilebilir.

2. Yerel makamların faaliyetlerinin idarî denetimi normal olarak sadece kanunla ve anayasal ilkelerle uygunluk sağlamak amacıyla yapılacaktır. Bununla beraber, üst-makamlar yerel makamları yetkili kıldıkları işlerin gereğine göre yapılıp yapılmadığını idarî denetime tabi tutabileceklerdir.

3. Yerel makamların idarî denetimi, denetleyen makamın müdahalesinin korunması amaçlanan çıkarların önemiyle orantılı olarak sınırlandırılmasını sağlayacak biçimde yapılmalıdır.

Madde 9

Yerel makamların malî kaynakları

1. Ulusal ekonomik politika çerçevesinde, yerel makamlara kendi yetkileri dahilinde serbestçe kullanabilecekleri yeterli malî kaynaklar sağlanacaktır.

2. Yerel makamların malî kaynakları anayasa ve kanunla belirlenen sorumluluklarla orantılı olacaktır.

3. Yerel makamların malî kaynaklarının en azından bir bölümü oranlarını kendilerinin kanunun koyduğu sınırlar dahilinde belirleyebilecekleri yerel vergi ve harçlardan sağlanacaktır.

4. Yerel makamlara sağlanan kaynakların dayandığı malî sistemler, görevin yürütülmesi için gereken harcamalardaki gerçek artışların mümkün olduğunca izlenebilmesine olanak tanımaya yetecek ölçüde çeşitlilik arzetmeli ve esneklik taşımalıdır.

5. Malî bakımdan daha zayıf olan yerel makamların korunması, potansiyel malî kaynakların ve karşılanması gereken malî yükün eşitsiz dağılımının etkilerini ortadan kaldırmaya yönelik malî eşitleme yöntemlerinin veya buna eş önlemlerin alınmasını gerektirir. Bu yöntemler ve önlemler yerel makamların kendi sorumluluk alanlarında kullanabilecekleri takdir hakkını azaltmayacaktır.

6. Yeniden dağıtılan kaynakların yerel makamlara tahsisinin nasıl yapılacağı konusunda, kendilerine uygun bir biçimde danışılacaktır.

7. Mümkün olduğu ölçüde, yerel makamlara yapılan hibeler belli projelerin finansmanına tahsis edilme koşulu taşımayacaktır. Hibe verilmesi yerel makamların kendi yetki alanları içinde kendi politikalarına ilişkin olarak takdir hakkı kullanmadaki temel özgürlüklerine halel getirmeyecektir.

8. Yerel makamlar sermaye yatırımlarının finansmanı için kanunla belirlenen sınırlar içerisinde ulusal sermaye piyasasına girebileceklerdir.

Madde 10

Yerel makamların birlik kurma ve birliklere katılma hakkı

1. Yerel makamlar yetkilerini kullanırken, ortak ilgi alanlarındaki görevlerini yerine getirebilmek amacıyla, başka yerel makamlarla işbirliği yapabilecekler ve kanunlar çerçevesinde birlikler kurabileceklerdir.

2. Her Devlet, yerel makamların ortak çıkarlarının korunması ve geliştirilmesi için birliklere üye olma ve uluslararası yerel makamlar birliklerine katılma hakkını tanıyacaktır.

Madde 11

Özerk yerel yönetimlerin yasal korunması

Yerel yönetimler kendi yetkilerinin serbestçe kullanımı ile anayasa veya ulusal mevzuat tarafından belirlenmiş olan özerk yönetim ilkelerine riayetini sağlanması amacıyla yargı yoluna başvurma hakkına sahip olacaklardır.

II. BÖLÜM

Muhtelif Hükümler

Madde 12

Yükümlülükler

1. Her Âkit Taraf, bu Şart'ın, I. Bölümündeki paragraflardan en az 10 tanesi aşağıdaki-lerin arasından seçilmek üzere en az 20 paragrafı ile kendisini bağlı kabul etmeyi taahhüd edecektir :

- Madde 2,
- Madde 3, paragraf 1 ve 2,
- Madde 4, paragraf 1, 2 ve 4,
- Madde 5,
- Madde 7, paragraf 1,
- Madde 8, paragraf 2,
- Madde 9, paragraf 1, 2 ve 3,
- Madde 10, paragraf 1,
- Madde 11.

2. Sözleşmeye taraf olan her Devlet onay, kabul veya tasvip belgesini tevdi ederken, bu Maddenin 1 inci paragraf hükümlerine uygun olarak seçtiği paragrafları Avrupa Konseyi Genel Sekreterine bildirecektir.

3. Herhangi bir Taraf Devlet, bu Maddenin 1 inci paragrafı hükümlerine göre Sözleşme- nin henüz kabul etmemiş olduğu herhangi bir paragrafıyla veya paragraflarıyla kendini bağlı addedeceğini daha sonraki herhangi bir tarihte Genel Sekretere bildirebilir. Sonradan kabul edilen bu tür yükümlülükler, böylece bildirimde bulunan Âkit Tarafın onay, kabul veya tasvip işleminin ayrılmaz bir parçası addedilecek ve Genel Sekreterin bildirim aldığı tarihten sonra geçecek üç aylık süreyi izleyen ayın ilk gününden başlamak üzere aynı etkiyi taşıyacaktır.

Madde 13

Bu Şart'ın kapsayacağı makamlar

İşbu Şart'ta yer alan özerk yerel yönetim ilkeleri Âkit Tarafın ülkesinde mevcut bulunan yerel makamların tüm kategorileri için uygulanır. Bununla beraber herbir Âkit Taraf, onay, kabul veya tasvip belgesini sunarken, bu Şart'ın yerel veya bölgesel makamların sadece hangi kategorileri için uygulanmasını öngördüğünü veya uygulama dışında bırakmayı öngördüğü ka- tegorileri belirleyebilir. Avrupa Konseyi Genel Sekreterine daha sonra yapabileceği bildirimlerle, yukarıdakilerden başka yerel veya bölgesel makam kategorilerini de Şart'ın kapsamına da- hil edebilir.

Madde 14
Bilgi sağlanması

Her Âkit Taraf bu Şart'ın hükümlerine uygunluk sağlamak amacıyla kabul ettiği mevzuat hükümleriyle aldığı öteki önlemler konusuna ilişkin tüm bilgiyi Avrupa Konseyi Genel Sekreterine iletacaktır.

III. BÖLÜM

Madde 15

İmza, onay ve yürürlüğe girme

1. Bu Şart Avrupa Konseyi üyesi tüm ülkelerin imzasına açık olacaktır. Onay, kabul veya tasvip işlemine tabi olacaktır. Onay, kabul veya tasvip belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

2. Bu Şart Avrupa Konseyi üyesi ülkelerden dördünün bu Şart'la bağlı olmayı kabul ettiklerini yukarıdaki paragraf hükümlerine uygun olarak daha sonra bildirmelerinden itibaren geçecek üç aylık süreyi izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

3. Bu Şart'la bağlı olmayı kabul edeceğini daha sonra beyan eden herhangi bir üye Devlet bakımından, bu Şart onay, kabul veya tasvip belgesinin tevdi tarihinden sonra geçecek üç aylık bir süreyi izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 16

Topraklara ilişkin hüküm

1. Herhangi bir Devlet, imzalama sırasında veya onay, kabul veya tasvip belgesini tevdi ederken bu Şart'ın uygulanacağı toprak ya da toprakları belirleyebilir.

2. Herhangi bir Devlet daha sonraki herhangi bir tarihte yapacağı ve Avrupa Konseyi Genel Sekreteri'ne muhatap bir beyanla, bu Şart'ın uygulanma alanını beyanda belirleyeceği başka herhangi bir toprağı teşmil edebilir. Şart, bu tür topraklar için, bu beyanın Genel Sekreterin eline geçtiği tarihten sonra geçecek 3 aylık süreyi izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

3. Yukarıdaki iki paragraf çerçevesinde yapılan herhangi bir beyan, bu beyanda belirlenen herhangi bir toprak bakımından, Genel Sekretere hitaben yapılacak bir bildirim ile geri çekilebilir. Bu geri çekme, Genel Sekreterin bu bildirim aldığı tarihten sonra geçecek altı aylık süreyi izleyen ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 17

Çekilme

1. Herhangi bir Taraf, kendisi bakımından bu Şart'ın yürürlüğe girişini izleyen beş yıllık bir sürenin geçmesinden sonra, bu Şart'tan çekilebilir. Bu durumlarda, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine altı ay önce bildirimde bulunulacaktır. Bu tür çekilmeler, Taraf Devlet sayısının dörtten az olmaması koşuluyla diğer Taraf Devletler bakımından Şart'ın geçerliliğini etkilemeyecektir.

2. Yukarıda paragrafta belirlenen hükümler çerçevesinde herhangi bir Taraf Devlet, 12 nci maddenin 1 inci paragrafında öngörülen sayı ve tipteki paragraflarla bağlı olduğu süreç, Şart'ın I. inci Bölümünün herhangi bir paragrafından çekilebilir. Herhangi bir Taraf Devlet bir paragraftan çekilerek 12 nci maddenin 1 inci paragrafının gereğini karşılamayan bir duruma geliyorsa, Şart'ın kendisinden de çekilmiş sayılacaktır.

Madde 18

Bildirimler

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri :

- a) her imzalamayı;
 - b) tüm onay, kabul veya tasvip belgelerinin tevdiini;
 - c) bu Şart'ın 15 inci madde hükümlerine göre her yürürlüğe giriş tarihini;
 - d) 12 nci Maddenin 2 nci ve 3 üncü paragraflarının hükümlerinin uygulanması çerçevesinde alınan her bildirim;
 - e) 13 üncü Maddenin hükümlerinin uygulanması çerçevesinde alınan her bildirim;
 - f) Bu Şart'a ilişkin diğer herhangi bir işlem, bildirim veya yazışmayı
- Avrupa Konseyi üyesi Devletlere bildirecektir.

Yukarıdaki hükümleri kabul zımında gereği gibi yetkili kılınmış aşağıda imzaları bulunanlar işbu Şart'ı imzalamışlardır.

Avrupa Konseyi arşivlerinde saklanacak işbu Sözleşme, İngilizce ve Fransızca olarak ve her iki metin de aynı derecede geçerli olmak üzere, tek nüsha halinde 15 Ekim 1985 tarihinde Starsbourg'da düzenlenmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri Avrupa Konseyi üyesi Devletlerin herbirine bu Şart'ın aslına uygun suretlerini iletacaktır.

Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti adına
Hans G. KNITEL

Belçika Krallığı Hükümeti adına
Jan R. VANDEN BLOOCK

Kıbrıs Cumhuriyeti Hükümeti adına

Danimarka Krallığı Hükümeti adına
Erling V. QAADE

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti adına
Henri OURMET

Federal Almanya Cumhuriyeti adına
Günter KNACKSTEDT Horst WAFFENSCHMIDT

Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti adına
Agamemnon KOUTSOGIORGAS

İzlanda Cumhuriyeti Hükümeti adına
İrlanda Hükümeti adına

İtalya Cumhuriyeti Hükümeti adına
Oscar L. SCALFARO

Lihtenştayn Prenslığı Hükümeti Adına
Nicolas de LIECHTENSTEIN

Lüksemburg Büyük Dükalığı Hükümeti adına
Jean SPAUTZ

Türkiye Büyük Millet Meclisi (S. Sayısı : 477)

Malta Hükümeti adına
Hollanda Krallığı Hükümeti adına
Norveç Krallığı Hükümeti adına
Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti adına
Joao PEREIRA BASTOS
İspanya Krallığı Hükümeti adına
Felix PONS IRAZAZABAL
İsveç Krallığı Hükümeti adına
İsviçre Konfederasyonu Hükümeti adına
Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına
Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti adına

